

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitae, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

XL. Quonam modo reus in casibus exceptis Curiae seculari tradi debeat?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

armis (cum Ecclesia non sit defendenda more castrorum : & personis Ecclesiasticis id armis efficere sit prohibitum sine speciali dispensatione, quæ in casu nostro non conceditur, & regulariter necessaria non est, adeo quod si id armis efficiant, & mors, vel mutilatio alicuius sequatur, irregularitatem incurrant. 7 Theaur. *suprà* : possint tamen ad id interdum Ecclesiæ 8 pastores auxilio & armis laicorum uti, si sine scandalo id fieri potest, & gravis necessitas sic expostulat, quia licitum est vim vi repellere, servato moderamine inculpatæ tutelæ, & servatis regulis prudentiæ : Couarru. 2. *de iur. c. 20. n. 18.* Remig. *de immunit. c. 12.* Peregrin. *c. 14. n. 11.* Farinac. *in append. c. 32. n. 47.* Suar. *suprà n. 5.* & Bonac. *cir. §. 5. n. 1.*) sed bene debeant defendere eum censuris, 9 si scilicet adsit Episcopus, vel alius superior qui illas inferre possit in sæculares, c. *miror 11. 7. q. 4.* Sanch. *cir. dub. 7.* & Layman *suprà n. 14.* Quapropter si in casibus, in quibus reus gaudet immunitate Ecclesiæ, illum curiæ sæculari tradant, seu extrahendi licentiam concedant, irregularitatem contrahent, casu, quo inde reo 10 tradito mors, vel mutilatio sequatur, quia curiæ sæculari eum tradendo censetur ipsius morti, vel mutilationi cooperari. Rodrig. & Sorbus *in loc. suprà cit.*

Idque ex probabiliori sententia Doctorum, etiam si 11 tradant, præmissa cautione, & protestatione impunitatis circa corpus ipsius, quia talis protestatio est contraria facto, nec iura in tali casu excusant sic operantes, præmissa protestatione, præsertim cum grauer peccent. Doctores, quos citat, & sequitur Bonacin. *de irregul. disp. 7. q. 4. punct. 1. n. 19.* & Theaur. *loc. suprà cit.* irregularitatem tamen non contrahent, si solum non defendant, sed permittant eum extrahi. Theaur. *ib. d.* quamvis oppositum sentiat Bonacina quoad Præ- 12 latus, ex eo quod hi teneantur ex officio, & sic ex iustitia Ecclesiasticam immunitatem defendere. Sed quod simpliciter, & indistinctè dixi, est adhuc satis probabile, cum in dicto casu, etiam Prælatus negativè solum se habeant, & possint non influant, quod posterius ad contrahendam irregularitatem iuxta Canones necessarium esse, suo loco probavi.

An autem, si in dictis casibus Episcopus indebitè concedat licentiam extrahendi reum, contrahat præter irregularitatem, etiam pœnas, & censuras Constitutionis Gregor. XIV.

14 Respondeo, videri dicendum ex iis, quæ dicebantur *dub. 26. & 35.* affirmatiuè, & ita tenent Farinacius, Palaus, & alij, quos citat, & sequitur Theaur. *in praxi, part. 2. verb. Immunitas, cap. 1.* Lezana *eodem verb. num. 28.* & Gambacurta *loc. suprà cit.* ex eo, quia in tali casu Episcopus violat immunitatem in Bulla præscriptam : licet alij satis probabiliter negent, ex eo, quod illæ latæ sint contra violentes immunitatem per extractionem, & consequenter non contra Episcopos concedentes licentiam extrahendi, cum pœnæ non sint ampliandæ, sed potius restringendæ. Accedit, quod satis probabiliter immunitas Ecclesiarum introducta est in ordine ad potestatem laicam, non item in ordine ad Ecclesiasticam, uti dicebam *dub. 10. sect. 12.*

At his non obstantibus est etiam probabile, quod docent Farinac, Palaus, Theaur. Lezana, & Gambacur. *in loc. suprà cit.* præsertim in opinione nostra, quam contra Sylvestrum, & alios *suprà* tradidimus, quod scilicet non possit Iudex Ecclesiasticus in casibus non exceptis, quacumque cautione de securitate pœnæ corporalis accepta, tradere reum Curiaæ sæculari. 15 Vide, quæ dicebantur *cir. dub. 26. & 35.* Aduerte tamen, quod etiam satis, quin magis probabiliter ob rationes *suprà* dictas Episcopus non incurrat excommunicationem dando facultatem Curiaæ sæculari reum ab Ecclesia suo nomine extrahendi pro delictis ad forum Ecclesiasticum pertinentibus, quamvis Decianus, Thom. Delbene, *de Immunit. Eccl.* Pars II.

& alij, quos citat Farinac. *in append. c. 2. n. 32.* contrā sentire videantur.

Aduerte secundo, quod licet banniti, qui non com- 16 miserint delicta excepta in Constitutione Gregorij XIV. gaudere possint immunitate Ecclesiæ, nihilominus circa eorum receptionem, detentionem, & traditionem seruanda sint, quæ ex præscripto S. Congregationis Concilij in literis ad Episcopos, & Nuncios mitti consuetis dixi *dub. 11. sect. 6. in fine.*

Dico secundo, si sumus in casibus exceptis, Prælatus potest sine nota irregularitatis, & censuræ, quin & de- 17 bet, reum Iudici sæculari puniendum tradere, si fuerit requisitus, quia cum tunc immunitas reo non prodest, non est, cur is detineri possit, & non tradi. Atque ita habetur in dicta Constitutione Gregorij XIV. in qua Prælati, & Superioribus Ecclesiarum districtè præcipitur, quod sic delinquentem Curiaæ sæculari, quando à Iudice sæculari requisiti fuerint, consignent; ubi autem habemus Pontificiam Constitutionem, non est cur ulterius inuestigemus rationem. Vide Farinac. Dec. Bonac. *q. 7. punct. 7. n. 1.* Suar. & alios.

Ex his sequitur, quod Episcopus (antequam delin- 18 quentem, qui ob aliquod delictum immunitatis priuilegium amisit, Curiaæ sæculari tradat) non teneatur exigere cautionem, qua Iudex sæcularis promittat delinquentem pœna sanguinis non esse puniendum; quia Gregorius in sua Constitutione id non requirit, sed absolute præcepit reum in tali casu tradi. Decian. *lib. 6. c. 29. n. 6.* Peregrin. *cap. 16. n. 21.* Farinac. *de carcerib. q. 28. n. 77.* qui rectè subdunt, hanc cautionem fore superfluum, & inanem; quia Curia sæcularis eam non seruaret propter criminis atrocitatem.

Tenetur tamen Episcopus delinquentem non sta- 19 tim, ac captus fuerit, laicæ potestati tradere, sed nomine proprio in carcerem conicere, & detinere, donec ipse, vel ipsius deputatus cognouerit, an ille delictum immunitate non gaudens commiserit, ut patet ex Gregoriana, ibi : *Quodque delinquentes laici prædicti postquam ut præfertur, ab Ecclesiis, locisque sacris extracti, & capti fuerint, ad carceres Curia Ecclesiastica reponi, & inibi sub tuto, & firmo carcere, ac opportuna custodia, data illis, si opus fuerit, per Curiam sæcularem, detineri, nec tradi possint, nisi cognito prius per Episcopum, seu ab eius deputato, an ipsi verè crimina superius expressa commiserint, tuncque demum de mandato Episcopi per Iudicem Ecclesiasticum Curiaæ sæculari, quacumque appellatione postposita, consignentur.* Vide Farinac. *in append. cap. 22. n. 367. & seqq.* & Marius Italianus *lib. 1. c. 5. §. 14. n. 7.*

Ex quo patet, delinquentem non esse tradendum 20 Curiaæ sæculari, donec Episcopo constiterit de perpetrato delicto excepto, etiam si aliquin tale delictum notorium sit, uti dicam *infra dub. seq. sect. 2. num. 3. & seqq.*

DUBITATIO XL.

Quonam modo reus in casibus exceptis Curiaæ sæculari tradi debeat?

SECTIO I.

Dubitationis Resolutio.

SUMMARIUM.

- 1 Reus (*seclusa Constitutione Gregoriana*) tradi debet à Prælato Ecclesiastico Iudici laico, accepta cautione de non puniendo illo corporaliter.

K 3 2 Index

2. Index secularis vigore tam constitutionis Gregoriana, quam consuetudinis hodie non tenetur prestare iuramentum Prælati Ecclesiastico de non puniendo reum corporaliter pro casibus exceptis.
3. Prælati Ecclesiastici ex dicta constitutione non debet requirere in consignatione rei dictum iuramentum.
4. Traditio rei ex vi dictæ constitutionis fieri debet de mandato Episcopi, aut eius officialis per aliquam Ecclesiasticam personam ab eo deputatam, omni appellatione remota, cognito tamen de crimine prius, an sit de exceptis.
5. Index secularis non potest in dictis casibus exceptis reum extrahere sine expressa licentia Episcopi, vel eius Officialis, seu Vicarii.
6. Ad Iudices inferiores Ecclesiasticos etiam quasi Episcopalem iurisdictionem habentes dare huiusmodi facultatem reos in casibus exceptis extrahendi, non pertinet.
7. Si casus contigerit in loco exempto, & nullius Diocesis, tunc ad Episcopum viciniorem deuoluatur cognitio (vtrum scilicet delictum sit exceptum, necne) & non ad alios.
8. Episcopus propria auctoritate potest extrahere Clericum sibi subditum ab Ecclesia Vicinioris Prælati nullius Diocesis, sine licentia Prælati illius Ecclesie.
9. Index laicus, Episcopo vel eius Officiali recusante tradere reum, potest propria auctoritate, in casibus tamen exceptis extrahere ab Ecclesia; quod fieri debet remoto scandalo, & tumultu, & sic extrahere in carcere Ecclesiastico custodire.
10. Nomine Episcopi hic intelligitur verus Episcopus, vel eius Officialis, seu Vicarius generalis.
11. Si duo Episcopi sint vicini, licentia extrahendi reum, qui se recepit in locum exemptum, & nullius Diocesis, petenda est ab Episcopo viciniore quoad habitationem, modo iste vicinam etiam Diocesim habeat.
12. In casu sedis vacantis licentia petenda est à Vicario capituli.
13. Licentia extrahendi reum requiritur expressa, & non sufficit tacita.
14. Episcopus, vel Vicarius renuens indebitè concedere licentiam extrahendi reum, non incurrit excommunicationem Constitutionis Gregoriana.

Respondetur, quod seclusa Constitutione Gregorij XIV. tradi debet, recepto à seculari Iudice iuramento de non puniendo illo corporaliter. Atque ita habetur in cap. reum, & in cap. id consuevit, 17. q. 4. quamvis attentata Constitutione Gregorij XIV. & etiam attentata consuetudine iam recepta, hoc iuramentum hodie non recipiatur, quin neque exigatur, neque Index secularis illud prestare teneatur, sed liberè (ac si ad Ecclesiam non confugisset) reus pro qualitate criminis puniendus ipsi tradatur; ex eo, quia fuga ad Ecclesiam in casibus exceptis nihil reo prodesse debet. Atque ita docent Dec. & Ambrosius in loc. sup. cit. Boët. decis. 109. num. 8. Fatinae de carc. q. 28. n. 77.

Traditio autem hæc ex vi Constitutionis Gregorij XIV. fieri debet de mandato Episcopi, aut eius Officialis (id est Vicarii generalis, vt ex Clem. 2. de rescript. & glossa ibi, verb. Officialis, bene docet Sanch. de matrim. lib. 8. disp. 27. n. 19. per aliquam Ecclesiasticam personam ab eo deputatam, omni appellatione remota, cognito tamen prius per Episcopum, vel per personam, ab illo deputatam, an reus verè crimen exceptum commiserit. Quapropter Index secularis non poterit in dictis casibus exceptis reum extrahere sine expressa licentia Episcopi, vel eius Officialis, seu Vicarii, & sine

interuentu personæ Ecclesiasticæ ab eo auctoritatem habentis; ad quos solos (& non ad alios Episcopis inferiores, vt Abbates, locorum Regularium Superiores, cæterosque Ecclesiasticos Prælatos, etiam si ordinarij sint, vel nullius Diocesis, vel Conseruatores à Sede Apostolica specialiter, vel generaliter deputati) talem licentiam dandi facultas pertinet; aded vt quælibet facultas, quæ Curia seculari olim fuerat concessa extrahendi talem reum propria auctoritate, nunc reuocetur. Et si casus contigerit in loco exempto, & nullius Diocesis, tunc ad Episcopum viciniorem deuoluatur cognitio (vtrum scilicet delictum sit exceptum, necne) & non ad alios. Et sic ipse, si inuenierit delictum esse exceptum, & non alius, det licentiam extrahendi. Vnde si illuc confugerit Clericus sibi subditus, qui ex probabiliori, si non ex communiori sententia Doctorum, vt dub. 10. sess. 4. dicebam Ecclesiarum immunitate non gaudet propria auctoritate, sine licentia Prælati Ecclesiæ illius, poterit inde illum extrahere. Quod si Episcopus, eiusque Officialis requisiti culpabiliter reculauerint reum in casibus exceptis Iudici seculari tradere, vel eius capturæ, & carcerationi interuenire, tunc Index secularis poterit reum (minori quo id fieri possit, scandalo, & tumultu pro reuerentia Ecclesiæ) ab Ecclesia extrahere, & sic extractum ad carceres Curia Ecclesiasticæ, non autem secularis, deferre, vbi sub tuto, & firmo carcere, ac opportuna custodia adhibita (si placuerit) per Curiam secularē detineri debet, donec Episcopus, vel eius officialis, vel deputatus indicauerit, an extractus delictum immunitate priuans commiserit: hæc omnia Gregorius XIV. in cit. sua constitutione; quæ etiam ante illam, vsu & consuetudine fuisse seruata, testantur Guido Papæ decis. 121. & Remigius Gonny de immunit. fallent. 13. & videri poterunt, quæ dicebam dub. 35. num. 12. & seqq. Dixi, quod si casus contingat, vt delinquens se recipiat in locum exemptum, & nullius diocesis, licentia extrahendi petenda sit ab Episcopo, vel eius officiali, id est Vicario generali viciniore, & non ab alio Prælati, qui sit Episcopo inferior, etiam si sit Ordinarius, aut nullius diocesis; quia nomine Episcopi hic intelligitur verus Episcopus, vel eius Officialis, id est Vicarius generalis, & non alius Prælati Episcopo inferior, etiam si sit ordinarius, vel nullius diocesis, vt patet ex præcitata Bulla Gregorij XIV. Circa quod.

Petes primò, quid dicendum, in casu quod duo Episcopi sint vicini, seu proximi, sed vnus proximus quoad diocesim, non verò quoad habitationem; alter proximus quoad habitationem, non verò quoad diocesim?

Respondetur, licentiam tunc petendam esse ab Episcopo viciniore quoad habitationem, modò etiam ipse proximam habeat diocesim; quia Gregorius XIV. principaliter respexit personam Episcopi, secundariò diocesim: ob id enim Pontifex non dixit, ad Episcopum proximioris diocesis, sed ad Episcopum viciniorem; tum quia sic occurritur incommodis, quæ alias sequi possent, si adeundus esset Episcopus existens in remotiori loco. Quod tamen intellige, modò Episcopus, qui aditur, habeat etiam ipse diocesim proximam; alioquin Index posset licentiam extrahendi petere ab Episcopo titulari, vel ab alio in sua domo causâ recreationis existente; quod non videtur conforme menti Pontificis, qui dum voluit licentiam ab Episcopo viciniore obtineri, respexisse videtur personam Episcopalem, & diocesim Episcopi.

Petes secundo, quid dicendum in casu, quo sedes Episcopalis vacet ob mortem Episcopi, vel ob aliam rationem.

Respondetur, licentiam tunc petendam esse à Vicario

cario Capituli; quia sede vacante hic succedit in iurisdictionem Episcopi. Et dum Gregorius requirit licentiam viciniore Episcopi, vel eius Officialis, intelligendus videtur solum respectu loci nullius diocesis, non verò respectu loci alicuius diocesis, cuius Episcopalis sedes vacet.

Petes tertio, an licentia requiratur expressa, & non sufficiat tacita?

13 Respondetur affirmatiue; patet ex dictis supra, ex Bulla Gregorij XIV. ibi: *ine expressa licentia*, &c. quapropter minus recte dixit Gambacurta lib. 8. cap. 10. num. 7. sufficere tacitam.

Petes quarto, an Episcopus, vel eius Officialis renuens concedere facultatem extrahendi in casu, in quo confugiens ad Ecclesiam priuilegio immunitatis gaudere non debet, incurrat excommunicationem præsentis Bullæ Gregorij XIV.

14 Respondetur, quod licet Gambacurta lib. 8. cap. 11. num. 3. affirmet, negandum tamen sit; quia quamvis Episcopus, postquam cognouerit confugiensem ad Ecclesiam non gaudere priuilegio immunitatis ex eo, quod commiserit delictum exceptum, debeat facultatem reum extrahendi concedere, non tamen facultatem istam denegando, excommunicationem incurrit, cum hæc imponatur ob violationem immunitatis, quam hic, & nunc Episcopus non violat, sed potius nimis seruare prætendit.

SECTIO II.

An possit iudex laicus confugiensem ad Ecclesiam in casibus exceptis ex illa extrahere sine expressa licentia Episcopi.

SUMMARIVM.

- 1 Index laicus non potest sine sacrilegio & censura reseruata sine licentia Episcopi, vel eius officialis extrahere; secus est illis culpabiliter in casibus exceptis consentire nolentibus.
- 2 Index secularis, donec non fuerit cognitum, an delictum sit de exceptis, non potest ad proprios carceres reum ita extrahere ducere, sed debet interim eum custodire in carcere Ecclesiastico.
- 3 & 4. Index laicus etiam si notoriè constet delictum esse de exceptis, adhuc non potest propria auctoritate sine Episcopi licentia athena Constitutione citata reum extrahere, alioquin sacrilegium committit, & excommunicationem ipso facto Papa reseruata incurreret, & reus Ecclesia restituendus erit.
- 5 Notorium regulariter releuat ab onere probandi; secus tamen est quando probatio requiritur pro forma.
- 6 Publicatio resignationis Beneficij est facienda, licet notoria sit resignatio.
- 7 Reus extractus ab Ecclesia non seruatis seruandis, etiam si confessus fuerit se delictum exceptum commisisse, adhuc est restituendus Ecclesia, ob non seruata formam Gregorij.
- 8 Index ex recepta consuetudine aliquibus in locis legitime prescripta potest in casibus tamen exceptis sine licentia Episcopi reum extrahere a loco sacro.
- 9 Ecclesia videtur in tantum posse reum defendere, in quantum gaudet immunitate, quasi non gaudeat, non est cur ipsum defendat.
- 10 Ecclesia non est locus exemptus à iurisdictione laicali in casibus exceptis, qui eius immunitatem non concernunt, sed solum in casibus non exceptis.

11 Index secularis nec licitè, nec validè potest iudicium exercere, nec sententiam ferre in Ecclesia.

EX dictis sequitur, quod non possit (absque eo quod sacrilegium committat, & censuram Gregorij XIV. reseruata contrahat) iudex laicus confugiensem ad Ecclesiam in casibus exceptis ab illa extrahere sine expressa licentia Episcopi, vel eius officialis (id est Vicarij generalis, vt ex Clement. 2. de rescripti. dicebam sect. præcedentis num. 4.) quamvis si Episcopus, vel eius officialis in tali casu requisiti, culpabiliter noluerint consentire, possit iudex laicus reum è loco sacro extrahere, & in carcere Ecclesiastico reponere, quousque per Episcopum, vel eius superiorem, vtrum reus gaudere debeat immunitate, cognitum fuerit. Nunquam tamen poterit iudex secularis reum ad proprios carceres interim transferre, ibique condemnare. Vide citat. Constitutionem Gregorij XIV. & Farinacium in append. de immunit. cap. ult. num. 359. Mar. Ital. lib. 1. cap. 6. num. 8. & segg. Genuesem in praxi, cap. 17. Bonacinam disp. 3. q. 7. de immunit. punct. 7. num. 3. Scott. Theor. 386. Ambrosin. de immunit. cap. 11. num. 1. & cap. 14. per totum, Dianam part. 4. tract. 1. resol. 42. & Lezanam verb. immunitas Eccles. num. 28.

Et hoc, quod modò dixi, quod scilicet non possit Index laicus confugiensem ad Ecclesiam in casibus exceptis, ab illa extrahere sine expressa licentia Episcopi, vel eius officialis (si loquamur attenta Constitutione Gregorij XIV. quæ vt dicebamus, ex probabiliori sententia Doctorum vbique obligare videtur, etsi nonnulli Doctores (inter quos Cuthellius lib. 1. de immunit. Eccles. quest. 1. num. 50. & quest. 14. num. 3. & segg.) negent illam obligare in Portugallia, in Hispania & quibusdam aliis locis, ex eo quod ibi non sit vsu recepta) certum & indubitatum videtur, etiam si notoriè constet, reum confugiensem ad Ecclesiam delictum exceptum commisisse; quia adhuc seruanda est forma dictæ Constitutionis Gregorij XIV. quod scilicet Episcopus debeat prius cognoscere, an reus confugiens ad Ecclesiam commiserit delictum exceptum, & postea Curte seculari illum resignare; alioquin extrahentes sacrilegium committent, excommunicationemque ipso facto Papa reseruata incurrerent, & reus Ecclesiæ restituendus erit.

Ratio est, quia licet notorium regulariter releuet ab onere probandi, cap. manifesta, & cap. seq. 12. q. 1. cap. euidenter, de accusat. cap. vestra, de cohabit. cler. & mulier. & l. 1. ff. ex quibus causis maiores, & docent ex communi Farinacius quest. 116. num. 66. & Cuthell. in Cod. Siculo ad leges Martini, nota 50. num. 7. id tamen non releuat, quando probatio requiritur pro forma.

Atque sic docent Satnenfis in regula de publicandis resignationibus, quest. 9. Parisius de resignat. beneficij, quest. 6. num. 81. (qui dicit esse communem, & propterea ait à simili publicationem resignationis beneficij esse faciendum, licet notoria sit resignatio;) Genuesis in praxi, cap. 22. n. 5. Riccius part. 5. collect. 1792. Lazar. tr. 8. de blasphem. quest. 5. n. 71. Filliuc. tom. 1. tract. 15. cap. 6. num. 154. Duard. in Bull. Cæna lib. 2. can. 15. quest. 16. num. 31. Chartarius decis. crimin. 46. num. 87. Ciarlinius in controuers. forens. lib. 1. cap. 10. num. 37. Farinac. in append. de immunit. cap. 22. n. 359. Megalius in 3. part. lib. 4. cap. 2. quest. 1. n. m. 31. Rayner. in Catal. censur. cap. 9. excommunic. 31. notab. 3. Zipæus lib. 3. de immunit. Eccles. num. 12. Ambrosin. de immunit. cap. 11. num. 1. Simon Rao in respons. ad dubia super immunit. Eccles. fol. 27. citans Cynum, Aufferium, Vulpellum, & Syluestrum: Peregrinus de immunit. cap. 14. num. 6. Diana part. 1. tract. 1. resol. 14. Remigius de immunit. Eccles. q. fin. & Suarez in prax.

prax. 1. part. tom. 1. cap. 3. §. 3. num. 16. (ita ut sub-
7 dant hi ultimi Doctores, quod etiam si reus ipse po-
stea confessus fuerit se delictum exceptum commisisse,
restituendus adhuc Ecclesiae sit: quia adhuc in ex-
tractione forma Constitutionis Gregorij XIV. ser-
uata non fuit, & Ecclesia spoliata ante omnia restitui
debet, cap. conquereute, & cap. item cum quis, de resti-
tutione spoliatorum) quamvis contrarium teneant Co-
uarru. lib. 2. var. cap. 20. n. 18. Clarus lib. 5. q. 30. §. fin.
num. 20. Decian. lib. 6. cap. 29. num. 4. Farinac. de car-
cerib. q. 28. num. 75. retractans tamen seipsum in appen-
dice loc. supra cit. Boërius decis. 109. num. 2. Acuña
in decret. Gratiani, part. 1. diss. 87. cap. 6. num. 7. Correa
in relect. ad cap. inter alia, de immunit. Eccles. part. 4.
num. 10. Guillelmus de Benedictis in repet. cap. Raymu-
rius, verb. & uxorem, num. 444. Gambacurta lib. 6. cap. 14.
& lib. 8. cap. 10. Villadiego in Polit. cap. 3. num. 238.
Guido Papæ decis. 121. num. 1. Sarpus de iure Asyl-
orum, cap. 6. fol. 61. 62. & 67. Iustus Oldesob. in pract.
crimin. tit. 3. caus. 17. num. 3. Martinus del Rio disquis.
Magicar. lib. 5. sect. 7. vers. Capi foriarios, Catrafc. ad
recopilat. cap. 3. Henia part. 3. §. 12. num. 57. Bellug. in
specul. Princip. rub. 11. §. sed quia, lit. I. Bobadilla lib. 2.
cap. 14. num. 94. Cutellius de immunit. Eccles. lib. 1.
quaest. 1. num. 50. & q. 14. num. 3. & Suarez de relig. tom. 1.
tract. 2. lib. 3. cap. 13. num. 1. quorum tamen aliqui
loquuntur aut Constitutionem Gregorij XIV. aliqui
autem, licet loquantur etiam post illam, id asserunt,
quia præcedunt, dictam Constitutionem Gregorij
XIV. quoad hoc, vel non esse vfu receptam; vel dato,
quod à principio fuerit vfu recepta, nunc contra ipsam
legitimè esse præscriptum; quod an sit alicubi verum,
viderint ipsi, qui id affirmant; quia si ita est, non au-
deo id ibi damnare; sicut dicebam etiam cap. 6. du-
bit. 24. sect. 5. & 8. & dubit. 26.

8 At (si loquamur, Constitutione Gregorij XIV.
præcisa, vel alicubi ea à principio non vfu recepta, vel
licet à principio fuerit vfu recepta, modò ibi legitimè
præscripta) probabile est etiam oppositum, quod
scilicet possit Iudex secularis in casibus clarè exceptis
reum sine expressa licentia Episcopi, seu inconsulto
Episcopo ab Ecclesia extrahere, saltem ex recepta sic
quadam consuetudine. Atque ita docent Abb. An-
cheran. Bart. & alij, quos refert, & sequitur Boërius
decis. 109. num. 1. & 2. Couar. Clar. Suar. Cutellius,
Sarpus in locis supra cit. Guido Papæ decis. 121. Fagun-
dez in Decal. tom. 1. lib. 5. cap. 1. num. 22. Decian. tract.
crim. lib. 6. cap. 29. num. 4. Farinac. de carcerib. q. 28.
num. 75. & Azeved. lib. 1. tit. 2. leg. 3. num. 29. idque ex
eo, ne Ecclesiastici faciant interim reum aufugere, &
9 quia Ecclesia in tantum videtur, quod possit defen-
dere reum, in quantum ille gaudet immunitate; ergo
si non gaudet, non est cur eum defendat.

Neque obstat, quod Ecclesia sit locus exemptus à
iurisdictione laicali (vbi probat Tuschus verb. Ecclesia,
concl. 5. n. 10.) quapropter non possit Iudex laicus ibi
capturam, quæ est actus iurisdictionis, exercere.

10 Respondetur enim, quod Ecclesia non sit locus
exemptus à iurisdictione laicali in casibus exceptis,
qui eius immunitatem non concernunt, sed solum in
casibus non exceptis, vti colligitur ex cap. 1. de im-
munit. Eccles. in 6. verb. etiam ipsa Ecclesia; vbi habe-
tur, quod Ecclesiae sint in territorio Principis sæcu-
laris; quod saltem intelligi debet circa casus eius im-
munitatem non concernentes; quamvis non possit
11 ibi Iudex secularis, nec licitè, nec validè iudicium
exercere, vel sententiam ferre, vti statuitur in cap. de-
cet, §. ordinarij, de immunit. Eccles. in 6. ibi: Processus
Iudicum secularium, ac specialiter prolata sententia in
eisdem locis (scilicet Ecclesiis) omni careant robore fir-
mitatis.

SECTIO III.

An, & quid dicendum sit de iure
communi?

- 1 De iure communi probabilius est quod Iudex sæcu-
laris non possit in casibus clarè exceptis reum sine li-
centia Episcopi, seu inconsulto Episcopo ab Eccle-
sia extrahere.
- 2 Tam in lege civili quàm canonica prohibetur Potesta-
tibus secularibus inuitum ab Ecclesia extrahere, ca-
pta sacerdotis absentia.
- 3 Neque de iure Canonico permittitur in casibus exce-
ptis reum Curia seculari tradi, nisi recepto prius
iuramento de eius impunitate corporali.
- 4 Item de iure canonico datur facultas iudici seculari
reddendi Ecclesie reum extractum, sine consensu
sacerdotis, quod etiam procedit in publico la-
trone.
- 5 De iure Casareo si maritus innenerit in Ecclesia ho-
minem sibi de adulterio suspectum cum uxore sua
loquentem, debet ambos defensori Ecclesie tra-
dere, ut seruentur, donec secularis Iudex, qui de
hoc cognoscere debet, inquirat Episcopum, et illos
ipsi tradat.
- 6 De iure Casareo licet reus per iudicem laicum pos-
sit, si cum armis ad Ecclesiam confugerit, inde ex-
trahi, non tamen poterit inconsulto Episcopo.
- 7 Captura reorum est actus iurisdictionis, qui in Eccle-
sia, et potè de alieno Territorio, à Iudice laico exer-
ceri non potest.
- 8 Crimina excepta ab Ecclesia non protegentur, non
tamen rei in ipsa possunt capi, ligari, & extrahi
sine licentia Prælati Ecclesiastici.
- 9 Licentia licet regulariter peti debeat ab illo, à
quo negari potest, tamen debet peti à Iudice Eccle-
siastico, qui illam negare non potest, ne generetur
confusio.
- 10 Episcopus non potest denegare licentiam Regularibus
predicandi in suis Ecclesiis, & tamen illam ab eo
petere debent, & ex Tridentino sufficit petita, &
non obienta.
- 11 Prælati Religionis saltem de iure communi, non
potest suis Religiosis negare licentiam transeundi
ad religionem strictiorem, & tamen illam ab eo
petere debent, & sufficit petita, & non ob-
ienta.
- 12 Damnatur capitulum 75. Alphonsi Regis in Sicilia
de indebita extrahitione reorum contra immunita-
tem Ecclesiasticam.
- 13 Reus dum non constat an immunitate gaudere debeat,
necne, non potest per Iudicem laicum extrahi sine
Episcopi licentia.

Respondetur, quod dixi præcisa Constitutione Gre-
gorij XIV. probabile esse, quod possit Iudex sæ-
cularis in casibus exceptis, reum sine expressa licentia
Episcopi ex Ecclesia extrahere, saltem ex recepta
sic quadam consuetudine; quia spectato iure com-
muni etiam probabilius est, quod non possit Iudex
sæcularis in casibus clarè exceptis reum sine expressa
licentia Episcopi, seu inconsulto Episcopo, ab Ec-
clesia extrahere: quod & docet Salicetus in l. si quis ei,
n. 6. Cod. de adulter. Belluga in specul. Princip. rubr. 11.
§. & quia, num. 27. & probatur, quia in cap. frater 17.
quaest. 4. prohibetur Potestatibus secularibus inuitum
ab Ecclesia extrahere, capta Sacerdotis absentia:
ergo signum est, quod requiratur sacerdotis præsen-
tia, & consensus; in idem est sensus cap. inter alia, de
immun. Eccles. & in cap. id constitutum, in cap. reum,
non

non permittitur in casibus exceptis reum Curie seculari tradi, nisi recepto prius iuramento de eius impunitate corporali (qua de re vide etiam Doctores, quos refert, & sequitur Decian. lib. 6. cap. 29. num. 6.) Ergo, si Curia secularis tenetur hoc iuramentum præstare, priusquam reus sibi tradatur, signum est, quod non possit inconsulto Episcopo (in cuius manibus iuramentum præstare tenetur) reum ab Ecclesia extrahere: & in cap. definitur 17. quasi. 4. datur facultas iudici seculari reddendi Ecclesie reum extractum sine consensu sacerdotis: ergo è contrario signum est, quod denegetur facultas extrahendi eum sine consensu illius; ubi Archidiaconus, & alij notant, hoc procedere etiam quoad publicum latronem, & sic quoad casus exceptos; & in Authent. si quis, Cod. ad leg. Jul. de adulter. in §. fin. statuitur, quod si maritus inuenerit in Ecclesia hominem sibi de adulterio suspectum cum uxore sua loquentem, debeat ambos defensori Ecclesie, vel aliis clericis (ut feruntur) tradere, donec secularis iudex, qui de hoc cognoscere debet, requirat Episcopum, ut illos ipsi tradat. Quod etiam probatur ex Auth. ut liceat matri, & ama, coll. 8. tit. 18. num. 117. cap. 15. ibi: Donec iudex hoc cognoscens mittat ad Episcopum Civitatis, quatenus ei isti tradantur, ut debeant sustinere tormentum secundum leges, qua interdum adulteros à sanctissimis Ecclesiis vindicari: & ex Authent. de mandat. Princip. §. sed neque, ibi: Auxiliabuntur autem tibi ad hoc etiam Deo amabiles Ecclesiarum defensores, & aconomi. Et ex l. pateant, in fin. Cod. de his, qui ad Eccles. confug. ubi Imperator, licet statuerit, confugientem ad Ecclesiam cum armis, si monitus arma non deposuerit, inde extrahi posse; voluit tamen, id inconsulto Episcopo fieri non licere, & reddit rationem, ne scilicet si multis passim id liceat, confusio generetur. Et licet ibidem Imperator requirat simul cum consensu Episcopi consensum iudicum suorum, id tamen nihil obstat; quia in materia immunitatis, præsertim contra sacros Canones, statuere nihil potest. Sufficit tamen nobis per dictum textum demonstrare, quod etiam de iure Civili Imperatores voluerint, confugientem ad Ecclesiam, inconsulto Episcopo inde extrahi non posse. Et ratio est, quod captura reorum est actus iurisdictionis, qui in Ecclesia, utpote de alieno territorio, à iudice laico exerceri non potest, ex l. extra territorium, ff. de iurisdic. & ex cap. 2. de Constitut. in 6. Ecclesia enim (ut late probant Tuschus loco supra cit. Carolus de Grassis effect. 1. num. 617. Farinacius consil. 214. num. 3. lib. 3. & Ciarlinius controvers. forens. cap. 10. num. 5.) licet sit in territorio Principis secularis, non tamen est de territorio, seu districtu illius, sed de territorio iudicis Ecclesiastici.

Atque ita, quod scilicet iudex secularis in casibus clare exceptis, non possit etiam præcisa Constitutione Gregorij XIV. de iure communi reum sine expressa licentia Episcopi, seu inconsulto Episcopo, ab Ecclesia extrahere, docent præter Salicetum supra citatum Anton. Gomez var. resol. lib. 3. cap. 10. Rubr. quando reus gaudet immunitate Ecclesie, num. 2. ad fin. Anast. Germon. de sacrorum immunit. lib. 1. cap. 16. n. 1. Bossius de captivitate, n. 24. Tusch. verb. Ecclesia, concl. 11. num. 47. & seqq. Farinacius in append. de immunit. cap. ult. num. 370. Caballus in 99. crimin. cap. 194. num. 12. Guazinus rom. 1. defens. 1. cap. 31. num. 3. Rolandus à Valle lib. 1. consil. 24. num. 15. Ioan. VVigers de iust. & iur. tract. 8. cap. 6. dub. 26. num. 172. Diana pari. 6. tract. 1. resol. 28. & alij supra.

Ad oppositum responderetur, quod licet crimina excepta ab Ecclesia non protegantur, non tamen hinc sequatur, reos in illa posse comprehendi, & ex illa extrahi sine licentia Prælati Ecclesiastici, ut patet ex

rationibus iam adductis, ex quibus etiam patet ad confirmationem.

Instabis, facultas, seu licentia peti debet ab illo, à quo negari potest: at iudex Ecclesiasticus in nostro casu talem licentiam (cum ea tribuatur à iure) negare non potest: ergo, &c.

Respondetur, quod licet talem licentiam in dicto casu iudex Ecclesiasticus negare non possit, tamen ab illo peti debeat, ob rationem quam adducit ipse Imperator in cit. leg. pateant, nempe ne generetur confusio & irreuerentia in Ecclesiis à ministris laicis in captura reorum. Et confirmatur à simili, quia Episcopus non potest negare licentiam prædicandi regularibus in suis Ecclesiis, & tamen illam petere debent ab illo, quapropter ex Tridentino Concilio sufficit petita, & non obtenta. Item Prælati Religionis non potest (saltem de iure communi) suis Religiosis negare licentiam transeundi ad Religionem strictiorem; & tamen etiam petere illam debent ab illo; quapropter ex cap. licet, de Regularibus, sufficit similiter petita, & nobis obtenta, & sic de aliis, &c. Ergo non est semper verum, quod dicunt aduersarij, petendam scilicet esse solum licentiam ab illo, qui eam negare potest.

Ex dictis sequitur, cavendum esse à capitulo 75. Alphonsi Regis in Sicilia, quatenus ibi vult, quod delinquentes extrahi possint ex Ecclesia per Iudices, & officiales suos seculares in casibus ibidem recensitis.

Dixi secundo, in casibus clare exceptis, quia in dubiis (si scilicet sumus in dubio, an casus sit exceptus) absque dubio non poterit iudex secularis reum sine expressa licentia Episcopi, seu inconsulto Episcopo, ab Ecclesia extrahere; quia dum non constar, quod is immunitate sit exclusus, immunitate gaudet, cum immunitas concedatur cuicumque delinquenti extra casus exceptos, & consequenter dum probatum non fuerit, quod delinquens casum exceptum commiserit, immunitate privari non poterit. Atque ita ex communi sententia Doctorum Decian. tract. crimin. lib. 6. cap. 26. num. 2. & Farinac. in append. de immunit. cap. ult. n. 370.

DUBITATIO XLI.

Ad quemnam iudicem spectet cognoscere, utrum casus sit exceptus, necne?

SECTIO I.

Dubitationis Resolutio.

SUMMARIVM.

- 1 Ad iudicem Ecclesiasticum spectat absque dubio cognoscere utrum casus sit exceptus, necne, non solum attentæ Constitutione Gregoriana, verum etiam iure communi.
- 2 Cause Ecclesiasticæ cognitio, qualis est immunitatis, non potest nisi ad Iudicem Ecclesiasticum spectare.
- 3 Causa immunitatis Ecclesiastica pertinet ad honorem, & reverentiam rei.

Respondetur, quod absque dubio spectet ad iudicem Ecclesiasticum; idque non solum attentæ Constitutione Gregorij XIV. (in qua expressè dicitur: Nisi cognitio prius per Episcopum, vel ab eo deputatum, an delinquentes vere crimina excepta commiserint,)